

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insera ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Radić in Slovenci

Z zadnjimi političnimi dogodki, z radikalnoradićevsko koalicijo, z vstopom Pucljeve stranke v HSS in z včerajšnjim zborom na Krškem polju, kjer je g. Stepan Radić prvič govoril slovenskim seljakom, stopa v ospredje vprašanje razmerja Slovencev do Radića.

Notemo govoriti o tem vprašanju, v kolikor se nanaša na preteklost. Napredni Slovenci smo od vsega začetka ujedinijene jugoslovenske države zavzeli čistokrvno in dosledno nacionalistično stališče. Zagovarjali smo unitaristično ureditev države ter smo z vsemi razpoložljivimi močmi sodelovali pri konsolidacijskem, zakonodavnem in socialno-gospodarskem delu zadnjih pet, šest let. Bili smo na vladah, izkoristili številne parlamentarne konjunktive in dosegli važne gospodarske in politične uspehe. Naše načelno razmerje do unitarizma in do ostalih državno-pravnih vprašanj smo določili iz globokega premisleka, iz vestnega upoštevanja vseh v poštev prihajajočih momentov, pri čemer smo ugotovili, da je za sožitje Srbov, Hrvatov in Slovencev ter za doseg čimprejše duhovne in materialne enotne jugoslovenske države nujno potrebno, da se odstranijo historične zapreke in da ujedini narod vsestransko: upravno, socialno, gospodarsko, politično, strankarsko! V smislu te svoje koncepcije smo prišli v nasprotje z g. Stepanom Radićem in smo med drugim pobijali njegov federalizem. Očitati nam egoizme ali druge plitve motive radi tega našega načelnega stališča napram državi niti ni pravilno, ni resno, ni pametno. Če so Hrvati z g. Stepanom Radićem postopali obratno ter pobijali sodelovanje z državno upravo in odklanjali unitarizem, ni to naša, slovenska krivda. To je hrvatska krivda!

Hrvati so to krivdo sedaj spoznali ter se formalno pridružili fronti jugoslovenskega unitarizma. Predstavniki g. Stepana Radića so to opetovano svedčano izjavili in sam g. Radić je odobrnil unitaristični pakt med Radikalno stranko in HSS. S tem je prenehala nasprotje med Slovenci in Hrvati.

S tem pa ni rečeno, da je rešeno vse vprašanje razmerja med Slovenci in g. Stepanom Radićem. G. Puclj predstavlja majhen, večinoma brezpomemben drobec slovenskega selštva, slovenske inteligence. Njegova fuzija s HSS še ne likvidira vprašanja razmerja Slovencev do g. Stepana Radića. To vprašanje je tudi po včerajšnjem zboru na Krškem polju popolnoma odprto.

Mi Slovenci, da povemo jasno, se ne zadovoljujemo s svedčanji izjavami. Mi se ravnamo po pisanih in doslednih programih! V politiki zasledujemo ideje, te ideje hočemo od vsakega, ki se nam približuje in ki zahteva od nas, da se mu pridružimo.

G. Stepan Radić naj nam ne zameri, če mu povemo, da njegove politične kzerije, njegove napitnice, zdravice, da njegove silne demagogije še ne predstavljajo političnega programa, ki lahko zadovolji več ali manj kulturne sloje naprednih Slovencev.

V zadnjem času je izšel novo krilatico, ki govori o nekaki seljaški državi. To je vse, kar ponuja kot nekaj idejni surogat nove HSS. Ta surogat je za nacionalne Slovence pretesen, brezpomemben. Je to samo fraza, krilatica brez vsebine, ker g. Stepan Radić tega izraza sigurno ne more misliti v stanovskem, seljaškorevolucionarnem smislu, kakor ga propovedujejo v sovjetski Rusiji. Moderna država ni stalešča, stanovska država.

G. Stepan Radić je šef plemenske stranke. O njej se do danes še ni izjavil, ali jo hoče likvidirati. V smislu novega stališča bi bilo, da začne z njeno likvidacijo in da se pridruži pristni unitaristični stranki Jugoslavije.

Slovenci se ne zadovoljujejo s takiziranjem, kakor sedaj imenujejo nenaečelnost, nedoslednost in nemoralnost v državni politiki! Mi zahtevamo od ljudi, ki se nam strankarsko približujejo, načela, ideje in še enkrat načela!

G. Stepan Radić lahko demagoško ribari v revirjih g. Puclja. Slovenska partiotična, nacionalna in napredna inteligenca ga a limine odklanja, kakor se sicer zabava ob Radićevem humorističnem pojmovanju naroda, politike, države in končno beogradskih tudržavnikov.

Ker smo zagovorniki edinstvene države in enega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne zapiramo vrat nikomur, ki prispe v ljubljansko ali mariborsko oblast. Toda k nam mora priti dosleden, načelen politik, ne pa kot

Samostojni demokratije in Radićeva politika

Znamenit govor dr. Grisogona v Splitu. — Preganjanje Orjuna.

— Split, 24. avgusta. (Izv.) Včeraj je krajevna organizacija samostojno-demokratske stranke priredila sijajen shod, na katerem je govoril o politični situaciji minister n. r. narodni poslanec dr. Grisogono. V temperamentnem govoru je razvil načelno stališče samostojno-demokratske stranke do sedanje vladine večine. Izjavil je med drugim, da ga veseli, da je ena najekstremnejših strank opustila teorijo o treh narodih ter sprejela narodno in državno edinstvo, vojsko in vidovdansko ustavo. Glede Radićeve politike je izrazil dvom, da bi bil Radić povsem iskren. Skozi 30 let je Radić že dostikrat pokazal svojo prevrtljivost. Obsoja radićevsko gonjo proti jugoslovenskemu Sokolstvu, ki

je prvo nastopilo za narodno in državno edinstvo. Obsoja dalje sistematično preganjanje državnega uradništva, ki je bilo in je vedno zvesto državni edinstveni ideji. Vlada sedaj pričenja s preganjanjem Orjuna, dočim mirno trpi rovanje in hujškanje Srnao in Hanao. Glede radikalov omenja govornik, da nekateri radikalni poslanci še danes vedo, kakšen je sporazum med radikali in HSS. Radikali so najbrže ta sporazum sklenili bona fide. Sporazum z Radićem še do danes ni objavljen in radikali radikal ne ve, ali so radikal kupili v vreči belega ali črnega mačka. Naglašja potrebo, da se organizira velika državna stranka, ki naj bi objela vse napredne elemente.

Politični zastoj v Beogradu

Konflikt med radićevci in slovenskimi klerikalci. — Prihod ministrov.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) V beogradskem političnem življenju vlada popoln zastoj. Današnji listi objavljajo s kratkimi komentarji nedeljski Radićev govor na Krškem polju s kratkimi komentarji, naglašujoč, da je sedaj jasno, kako oster konflikt nastaja med radićevci in slovenskimi klerikalci in da Radić napoveduje je popolno ofenzivo proti dr. Korošcu, ki skuša rešiti svoje pozicije v Sloveniji. V listih reproducirani Radićev govor obenem kaže, da se je vodja HSS v gotovem oziru moderniziral in da je izostala marsikatera pikantnost.

Vesti o novi jugoslovenski agrarni stranki so popolnoma utihnile. Z zanimanjem pričakujejo kongresa zemljoradniške stranke, ki se vrši koncem tega meseca v Beogradu. Ta kongres ima določiti nadalj-

no taktiko zemljoradniške stranke in razmerje do HSS.

Danes prihajajo v Beograd vsi odsotni ministri ter se vrši popoldne ali jutri važna seja ministrskega sveta. Z Bleda je prišel danes jutraj minister notranjih del Boža Maksimović, dalje minister javnih del Nikola Uzunović in iz Subotice, kjer je bil odvojen vzorčni sejem, minister trgovine in industrije dr. Krajač.

Javnost se sedaj zelo zanima za znana Steinbeisova podjetja v Bosni in Hercegovini. Listi objavljajo, da namerava vlada odobriti prodajo teh podjetij. V državni upravi ostanje le vse železnice, ki jih je podjetje zgradilo ter obsega več sto kilometrov. Pri tej prodaji je zainteresiran bivši minister dr. Ivica Kovačević iz Zagreba.

Stepan Radić na Krškem polju

Manifestacija Matiji Gubcu. — Radić proti slovenskim klerikalcem, ki so krivi, da niso bili Slovenci vpoštrevani pri sporazumu

Krško, 23. avg.

Danes smo proslavili 352. letnico mučeniške smrti kmetskega voditelja in upornika Matije Gubca. Že v soboto je bilo Krško deloma v zastavah in postavljenih je bilo nekaj slavolokov z napisji, med katerimi je bil najznačilnejši ta: »Svobodno po zdravljam svobodni in za svobodo v letu 1573. v Krškem umrli tisoči Gubčevih upornikov.« Na cast gostom je sokolski orkester pod spretnim vodstvom župana Pfeiferja priredil v soboto koncert, ki je bil v umetniško-glasbenem oziru prav dober.

Danes, v nedeljo, so začele prihajati od vseh strani množične množice. Vozili so posebni vlakci. Iz Zagreba in okolice so bile napovedane velike množice hrvatskih seljakov, v celotnem pa jih je prišlo okoli 1000 z Radićevim pevskim društvom »Orače«. Sprejem Hrvatov popoldne je bil objavljen. Hrvatje so se jezili, ker ni bilo vzklikov: »Živel Radić«. Ko so stopali v sprevedu proti mestu, je bilo namreč čuti prav drastične izraze, tako tudi: »Mrtvo je!«

Dopolodne je bila prirejena razstava žilvine, krav in konj. Bila je prav vzorna. V komistiji so bili med drugimi živinodržavnika Tepina in Slapah ter član gerent. skega sveta ljubljanskega Josip Turk.

Popoldne po programu je pričelo romanje na glavno in široko krško polje, kjer je bil določen velik kmetski shod. Iz Krškega se je začel ob 13. popoldne pomikati impozanten sprevod z raznimi skupinami na vozech, ki so bili vsi okrašeni z zastavami in zelenjem. Prav mična je bila skupina mladičev in predci.

Sprevod se je pomikal med veselimi in navdušenimi vzklikanjem od škrsne cerkve po glavni cesti proti Leskovcu na široko Krško polje. Po vseh stranpotih pa so obenem s sprevedom valovile velike kolone pestrega kmetskega ljudstva. Iz vseh krajev, zlasti iz Štajerske in Dolenjske, pa so se zbrale na tem zgodovinskem polju, da manifestirajo za svojo kmetsko pravdo. Na prostoru, ki je bil obenem prirejen kot veselilni in dirkaški prostor, so bile zbrane tisočintisoč glave množice. Prirejena je bila posebna govorniška tribuna, s katere so vihrale hrvatske zastave in na kateri so bili zbrani zastopniki tiska iz Ljubljane, Zagreba in Beograda in med katerimi je med posamnimi govori pelo pevsko društvo »Orače« hrvatske in slovenske narodne pesmi. Zbrane

velesejmski razprodajalec »seljaških« govornic. Slovence fascinira samo resna, resnično narodna in državna ter vsestransko idealna politika!

so bile tudi slovenske narodne noše.

Shoda so se med drugimi udeležili nekateri hrvatski politiki in tudi srbski, tako radikalna poslanka dr. Ninko Perić in dr. Laza Marković. Shod je pozdravil tudi brzojavno dr. Vekoslav Kukovec.

Shod je otvoril domačin kmet Alojzij Pirc, pozdravljajoč zastopnika velikega župana in srezkega poglavarja.

Za njim je prvi povzel besedo poslanec Ivan Puclj, omenjajoč, kako je bil pred 352. leti na tem krasnem polju odigrana velika tragedija kmetskega naroda. Ta kmet je narod izrekel svojo odločno voljo, da se ne uklanja, odločno voljo za borbo in pravdo. Takrat se je zgodilo, da sta slovenski in hrvatski kmet zgrabila za sepec in koso ter se borila za svoje pravice. Sedaj lahko zopet pokažemo, da je slovenski kmet še vedno sposoben za borbo in da ima v bratih Hrvatih močno zaslombo. Hočemo živeti, kakor naši predniki in če nam kdo danes nasprotuje, le kleveta in obrekuje. V delu nam bo končno naklonjena zmaga in v znamenju dela Vas pozdravljamo.

Član vodstva HSS posl. dr. Stepan B. sariček, ki je edini nosil petelinje pero za klubokom, simbol ognja in upora, je v svojem govoru pozdravil slovenskega kmeta in njegovo manifestacijo na slavnem krškem polju. Na tem polju so se predniki našega kmeta združili proti tlačiteljem. Ko se je pod Matijem Gubcem pojavilo petelinje pero, smo bili složni Hrvatje in Slovenci, sedaj pa moramo biti složni Hrvatje, Slovenci in Srbi. Tepili so nas. Poteklo je že tristo let, vedno so nas mučili s klerikalizmom, birokratizmom in militarizmom. Zednili smo se, da skupno branimo svobodo in pravico.

Vodja slovenske republikanske stranke Albin Prepeluh je omenjal, da se bliža borba, ki jo je pričel slovenski kmet pred 300 leti, svojemu koncu. Navzočim je govornik naznanil, da prihaja med kmete »slavni in zmagoviti« Stepan Radić, kar so navzoči pozdravili z vzklikanjem. Govornik je kratko navajal zgodovino slovenskega kmetskega upornika, naglašujoč končno, da bodo izgnali vsi nepotrebni ostanki in da »fabrike ne bodo delale politike«. Nekateri so kmetu govorili: »Moli in delaj!« Reči pa moramo nasprotno: »Delaj in živi!« V skupni slogi s hrvatskim in srbskim narodom hočemo rešiti kmeta in delavca.

Radić prihaja...

Množice so že postajale nerazorne. Naslednji govornik radićevac Pernaar je imel glavno nalogo, da shod zavleče in da ljudi

toliko časa zainteresira, da pride vodja hrvatskih seljakov Stepan Radić. V resnici. Nekako proti 17. popoldne se je pojavila najpreje črna točka na cesti iz Krškega. Bil je Radićev avtomobil. Množice so z največjo radovednostjo pričakovale trenotka, da vidi silovitega Stepana Radića. Kmetske skupine na vozovih so mu šle nasproti in ga pozdravljale. Na govorniški tribuni, kamor je Radić stopil z radostjo in iskrenostjo, so se nato odigrali pri Radiću običajni prizori. Radić je vse voditelje kmetskega ljudstva iskreno pozdravil in poljubil. Med največjim zanimanjem je množica sprejela njegov govor. Radić je v temperamentu kot govornik ležeren in miren. Govori zelo razločno in s poudarkom. Njegov govor so naši kmetje docela umevali, kajti govoril je s prav domačim akcentom in vmešal tudi slovenske izraze. Iz kolega njegovega govora je odsevala najmarkantnejše ta poteza, da je postal Radić neizprosno in odločno bojevnik proti slovenskemu klerikalizmu in slovenski klerikalni stranki. Značilno je, da je podčrtaval nujnost napredne skupnosti. Med Radićevim govorom, ki so ga navzoči mirno sprejeli, je začelo lahno rostiti. Zato so nekateri že odhajali. Govor je bil precej dolgotrajen. »Radić pride daleč, ker veruje v to, kar govori!«, da rabim rečeno Mura-beau-jevo o Robespieru.

Med drugim je navajal: Bratje Slovenci! Morda znate, ali pa morda ne veste, da je vaš pesnik Simon Gregorčič napisal lepo pesnico o siromaku. Siromak je slovenski kmet! Zakaj? Res je, da je bil Kristus pribit na en križ, toda slovenski narod na tri. Prvi križ! Italijanski križ, s katerim bomo imeli še velike težave, toda ni potrebno, da bi bila vojna že jutri ali pozneje. Drugi križ je advokatski, ki se je že izpremenil.

Tu na Krškem polju je bil krščen slovenski narod. Bil je krst za staro pravdo. Slovenski kmetje so bili mirni. Poslali so cesarju Maksimilijanu pismo, da oni niso proti gospodski, marveč le proti gospodi. Tretji križ je najhujši. Slovenski kmet je vedno vpraševal fajmoštra, kako naj voli. Kmet danes mora sam misliti, ker tudi sam dela. Od 100 duhovnikov je v Sloveniji morda en sam dober ali pa ne. Če je dober, naj ga Bog poživl!

Govoril je dalje o skupni slogi. Leta 1848. so Hrvatje natepli Madžare in dobili se nagodbo. Pomagali pa so jim Srbi. Slovenci se morajo zadovoljiti z drobtinami. Slovenec je najmanjši, Benjamin med brati. Če mu Hrvat in Srb nekaj dasta, pa bo imel dosti. Dr. Korošec je dejal, da se noče ustaviti v Zagrebu, pa je tekel tja v Beograd po drobtine. Ni niti toliko hotel storiti, da bi si po farovski napolnil žep.

Glede sporazuma med Srbi in Hrvati je dejal, da je sporazum dober. Da Slovenci niso dejansko deležni tega sporazuma, je kriv dr. Korošec.

Ponovil je nato znano prisposodo o roki odnosno prstih. Prvi je kmet. Kmet ni živinca, postopa pa kmet mnogo bolj z živino, nego gospoda s kmetom. Rečem vam: Brez palca na roki ne gre. Palec je kmet, potem pride obrtnik in trgovec. Mezinec lahko pogrešamo in to je gospoda.

Govornik je nato navzoče pozivljal na skupnost proti popovski politiki. Rekel je med drugim, da je Bog Bog, pop pa pop. Bog ostane vedno Bog, toda pop ne. Kmetje naj pri volitvah ne glasujejo za popa, niti ne za škofa, marveč sami za se.

Stepan Radić je nato poveljeval lepoto slovenskih kmetskih domov. Vsa kmetski dom je prava svetinja. Obsojati pa mora voluhstvo. Obsoja, da v Sloveniji vsak pop sprašuje ženo, kaj moči čita. Na ta način pop vzgaja ženo za voluhko. Hrvatje so te metode pokopali. Na Hrvatskem so popi dobri in nikdar niso bile cerkve tako polne, kakor sedaj. Lep je pregovor: »Za Hrvate naše brate, za Slovence naše vence!«

Kakor omenjeno, je Stepan Radić temperamentno kritiziral politiko dr. Korošca ter ponovnokrat povdarjal, da je dr. Korošec zasedal po Sloveniji med narod strup proti veri. Vera ni v nevarnosti, v nevarnosti je popovski žep.

Svoj govor je Radić končal med splošnim odobravanjem z vzkliki: »Živela naša sloga! Živel sporazum!«

Po burnih aplaudacijah se je Radić nato vsedel ter radostno pozval pevsko društvo »Orače«, da zapoje »Volgo«. Dejal je: »Slušajte Volgo! Nima brez Volge ničesar!«

Pevsko društvo »Orače«, obstoječe iz vitkih kmetskih hrvatskih devojč in dečkov, je nato zapelo več pesmi, med drugimi »Volgo«.

Po končanih govorih so sledile konjske dirke, ki jih prirejaajo kmetje vsako leto drugače na Bledu. Na Krškem polju se je zbralo lahko rečemo nad 10.000 ljudi, kmotov, kmetic in drugih poklicev. — I. D.

Darujmo za sokolski Tabor!

VELIKA MORNARIŠKA STAVKA NA ANGLEŠKEM

— London, 24. avgusta. (Izv.) Stavka mornarjev je mnogo resnejša, kakor so to prvotno listi javili. Stavka okoli 50.000 mornariških delavcev in mornarjev. Stavka kuječi so preprečili odhod parnika »Orbit« s 500 potniki v Avstralijo.

IZROČITEV FRANCOSKE NOTE

— Berlin, 24. avgusta. (Izv.) Francoska nota bo danes ob 17. popoldne izročena po francoskem poslaniku zunanjemu ministru v prisotnosti državnega kancelarja. Vsebinska nota se objavi v sredo.

TRAGEDIJA PORTIRJA JUGOSLOV. POSLANIŠTVA

— Dunaj, 24. avg. (Izv.) Portir jugoslovenskega poslanništva Pavel Obriskal je nočjo ustrelil svojo soprogo in nato še samega sebe. Obriskal je bil ločen, toda radi stanovanjske bede je bil prisiljen skupno s ženo stanovati, kar je dalo povod za več ne prepire.

ZNAMENITA MOHAMEDOVA MOŠEJA PORUŠENA

— London, 24. avgusta. (Izv.) Vuhabit so bombardirali znamenito Mohamedovo mošejo v Maroku. Mošeja je popolnoma porušena. Mošeja je zato znamenita, ker je v njej pokopan Mohamed.

SKUPEN NASTOP MALE ANTANTE V ŽENEVI

Beograd, 22. avgusta. r. Naša delegacija pri zasedenju Zveze narodov bo odpotovala v Ženevo 2. septembra. Zasedanje se otvori 7. septembra ter bo imela naša delegacija 6. septembra predkonferenco s češko slovaško in rumunsko delegacijo radi dogovora o skupnem nastopu Male antante v vseh važnih vprašanjih.

Borzna poročila. Ljubljanska borza

LESNI TRG

Bukove deske suhe, od 2 m debeline naprej, 25 mm od 12—30 cm širine, fco meja: denar 520; jelove reske monte, 20 mm, 25 mm, medija 28 cm, fco meja: blago 510; testoni 4—10 monte, fco meja: blago 545; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco naklada na postaja, 4 vagona: denar 1750, blago 1750, zaključek 1750.

ŽITNI TRG

Pšenica bačka, fco nakladna postaja: blago 270; pšenica hrvatska, 76 kg, 203%, par. Ljubljana: blago 28250; pšenica do mača, fco Ljubljana: denar 275; otrobi pšenični, drobni, fco Postojna trs., 1 vagon: denar 195, blago 195, zaključek 195; otrobi poldebeli, fco Postojna trs., 2 vagona: denar 193, blago 193, zaključek 193, koruza slavonska, fco Prevalje, 1 vagon: denar 22750, blago 22750, zaključek 22750; oves slovenski, par. Ljubljana: blago 220; lane: no seme la, fco Ljubljana: denar 550.

Efekt: 2 in pol odstot. drž. renta za vojno škodo, denar 70, Celjska posojilnica d. d., denar 202, blago 203, zaključek 202, Ljubljanska kreditna banka, denar 225, blago 265, Merkantilna banka, denar 100, blago 104, Prva hrvatska štedionica, denar 895, Kreditni zavod, denar 175, blago 185, Strojne tovarne in livarne, denar 95, blago 112, Trboveljska premožkopna družba, denar —, blago 340, Združene papirnice, denar 111, Stavbena družba, denar 165, blago 180, 4 in pol odstot. kom. zad. drž. bke, denar 20, blago 25, 4 in pol odstot. kr. drž. bke, denar 20, blago 25.

Zagrebska borza.

Dne 24. avgusta. Sprejeto.

Dne 24. avgusta. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.82—10.90, Pariz 2.63—2.67, Praga 165—167, Newyork 55.58—56.18, London 271.17—273.17, Trst 206.55—208.95, Berlin 13.285—13.385, Dunaj 0.07825—0.07925, Valute: dolar 54.92—55.52.

Efekt: 7% inv. pos. iz l. 1921: 77.50, 2½% drž. rente za ratnu štetu 297.50—298.50 Ljubljanska kreditna 225, Hrv. esk. banka 116—120, Kreditna banka Zagreb 115—118, Hipotekarna banka 66—67, Jugobanka 101.50—102.50, Prastrediona 917.50—920, Slavonska banka 65—66, Eksploatacija 45—50, Druva d. d. Osijek 130; Sečerana Osijek 495—500, Isis d. d. 58, Nihag 38—41, Gutman 400—420, Slavske 150—160, Slavonija 56—57, Trboveljska 340—350, Vevče 110.

Inozemske borze.

— Curih, 24. avgusta. Borza: Beograd 9.25—9.30, Pariz 24.30, London 25.07, Newyork 516.50, Milan 19.07, Praga 15.30, Dunaj 0.007255.

— Trst, 24. avgusta. Predborza: Beograd 48.11—48.40, Pariz 128—128.25, London 131.70—131.90, Newyork 27.07—27.125, Praga 80.25—80.75, Curih 526—529, Dunaj 0.0370—0.0374.

Mednarodni profesorski kongres v Beogradu

Te dni se vrši v Beogradu prvi mednarodni kongres srednješolskih profesorjev, na katerem bodo položili temelj stalne mednarodne organizacije srednješolskih profesorjev vseh modernih držav. Naša predstavnica se pripravila, da sprejme pri tej priliki predstavnike zapadnih profesorskih organizacij kar na večerje. Razprave kongresa bodo trajale več dni. Med razpravami bodo predstavniki naših profesorskih organizacij razpravali o glavnih navedenih razstavah kulturnega značaja v Beogradu in še po drugih krajih naše države. Kongres bo na ta način za nas in našo državo poleg in znanstvene in nacionalne važnosti, ker bomo imeli priložnost, da razkažemo zapadnim intelektualcem naše kulturne in vzgojne pravice, lepoto naše domovine, naš narod.

Večina kongresistov se pripelje v Beograd preko Slovenije. Na ta način je moralo ljubljansko Profesorsko društvo prevzeti prve oficijelne sprejeme tujih gostov pri vstopu v našo državo. Prva skupina se je pripeljala danes ob pol 8. jutraj iz Italije. V celnem 30 oseb, profesorji z damami, oficijelni zastopniki vlad in predstavniki velikih profesorskih organizacij Francije, Anglije, Belgije, Poljske itd. Kongresiste je že v Postojni pozdravila naša tročlanska deputacija, obstoječa iz gg.: prof. Dragoljuba Nikoliča iz Beograda, prof. Marinka iz Kranja in prof. dr. Breznik. Ti delegati so se potrdili, da olajšajo kongresistom carinske in druge preglede pri vstopu v našo državo.

Prvi oficijelni sprejem se je vršil kot rečeno danes jutraj na ljubljanski postaji. Jutranji vlak iz Trsta je pripeljal kongresiste iz Francije, Anglije, Amerike, Poljske, Belgije in Češkoslovaške. Med uglednimi člani te skupine so se nahajali prof. Belto in Claviere kot zastopnika mednarodnega pripravljalnega biroja predstoječega beogradskega kongresa, prof. Cope kot predsednik Federation nationale des professeurs des lycées de France, ggč. Brecht kot podpredsednik in g. Favieres kot tajnik iste organizacije, ggč. Collette kot članica mednarodnega pripravljalnega biroja, prof. Bonin kot predsednik Federation nationale des professeurs des colleges de France, prof. Piquer kot predsednik in prof. Renard kot tajnik Federation nationale des professeurs d'Athènes de Belgique, miss Théodora George kot pooblaščenka.

na delegatinja Ligue internationale des Sociétés des croix rouges de la jeunesse, prof. Iwaszkiewicz kot zastopnik Poljske, prof. Braturac kot predstavnik Češkoslovaške. Kot zastopnik angleškega prosvetnega ministra in predsednika velike angleške vzgojne organizacije Board of education se je na ljubljanskem kolodvoru pridružil imenovanemu kongresistom še g. Lloyd Storr Bert, ki se je baš vrnil iz Gorenjske in z navdušenjem pripovedoval o lenoti Bleda, Bohinjkega jezera ter o svojih vtisih o Jugoslaviji, ki jih je odnesel v Anglijo že pred tremi leti, ko je kot pooblaščenec angleške vlade prisostoval vsesokolskemu zletu v Ljubljani ter poročal o našem sokolskem sistemu angleškemu prosvetnemu ministru. Goste so na ljubljanski postaji pozdravili v imenu velikega župana občinski prosvetni inšpektor dr. P. Pestotnik, brigadni general Zivković za Dravsko divizijo, inšpektor srednješolske nastave prof. Wester v imenu prosvetne oblasti, prof. Detela za Francoski inštitut in za Cercle français v Ljubljani. Prof. dr. Sušnik pa je kongresiste nagovoril v imenu Profesorskega društva ter jim v daljšem govoru izrekel dobrodošlico. Povdaril je pomen kongresa, izrazil naše želje, da ta doseže svoje cilje. Na koncu je naglasil veselo jugoslovenskih intelektualcev, da se s kongresom v Beogradu vzpostavljajo mednarodne duhovne vezi. Po oficijelnem pozdravu so se gosti podali v salon kolodvorske restavracije, kjer jim je Profesorsko društvo postreglo z zajtrkom. Kvartet prof. Kožne je med zakusko poskrbel za razvedrilo in odpel šopek slovenskih narodnih pesmi z znano bravuro. Kongresisti so se divili ubranosti in markantnosti naše narodne pesmi in so kvartetu opetovano čestitali.

Po zakuski so se gosti poslovili od ljubljanskih tovarišev ter nadaljevali pot z brzovlakom v Beograd.

Druge delegacije prispijo še tekom dneva deloma z Jesenic, deloma iz Maribora in nadaljujejo takoj pot v Beograd.

Želimo kongresistom najlepše dneve v naši državi. Naj jih očarajo naše prirodne lepote, naj uspejo s svojimi visokimi stremiljenji in naj pred odhodom v domovino obiščejo tudi Slovenijo, ki je v pokrajinskem kakor v šolskem in vzgojskem opazju pač med prvimi pokrajinami naše države.

Ljubljanski velesej

Higijska razstava na letošnjem velesejmu

Ob priliki velesejma lanskega leto se je privedla tudi higijenska razstava, ki je pokazala, da je tak način higijenske propagande zelo uspešen. Pozdravljati je zato misel, da se bo letos higijenska razstava zopet vršila in to v povečanem obsegu. Razstava bo z vsemal ves paviljon L, kjer je bila lanske leto lovska razstava. Cila privedev je jako okusna, zamišljena, še več kot to pa je dejstvo, da bo gotovo radi obilice razstavnega materiala in njegove kakovosti ter načina po uspehu nadkriljevala lanske.

Razstava je razdeljena v oddelke, ki so urejeni po strokah medicine, predvsem pa je zastopana profilaktična smer medicine.

Ustroj človeškega telesa nam kaže anatomski in histološki oddelki s številnimi slikami, modeli in preparati. Natančnejši ustroj posameznih delov telesa pa bo videti po drobnogledih. Nov svet se odpre očem lajka, zanimiv svet, poln čudes.

Materi, ki so zanimajo za prospeh svojega otroka in dojenčka, se bodo mogle poučiti v oddelku za higijeno dojenčka in mallega deteta. Videti bodo tudi razne slike in modeli, dalje vzorci higijenske in nehygienične otroške sobice in to v luksuzni pa tudi v skromni opremi.

Eden najvažnejših je protialkoholni oddelki, ki skuša vplivati z raznim statističnim materialom, s preparati organov, ki so poškodovani po uživanju alkohola, vzgojno na mladino kot tudi na odrasle. Tam bodo razstavljene slike s statistiko socialne gospodarske škode alkoholizma. Modeli kažejo hranilno vrednost opojnih pijač v primeri z drugimi hranili.

»Skrbi za svoje telo«, je geslo oddelka za osebno higijeno. Razstavni material so tu lepe slike, ki na vsakega naravnost magično vplivajo, da uvidi, da je negovanje in utrjevanje telesa v današnji težki dolžni nujna potreba.

V oddelku za spolne bolezni, ki je namrečen v separatnem oddelku sredi paviljona, bomo videli vso grozoto teh bolezni, uničene telesne dele, ogromno škodo v socialnem pogledu. Ogled tega oddelka je dovoljen samo odraslim.

Oddelki za ženske bolezni je tudi namrečen v posebnih kočij, v katero je dovoljen vstop samo odraslim. Ta oddelki je do lanske leto vzbujal veliko zanimanje, še bolj pa bo letos, ker je gradivo obširnejše.

Naše gospodinjice bi se morale bolj zanašati v oddelku za živila. V jako lepih razstavnih modelih je natančno razložena hranilna vrednost različnih živil glede na to, koliko vsebujejo beljakovin, maščob, ogljikovodikov in vode.

Oddelki za šolsko higijeno, dalje za stanovanjsko in naselbinsko sicer ni obširna, pač pa po svojem materialu tem bolj zanimiva.

Kirurško-operativni oddelki kaže rezultate današnje moderne operativne tehnike v mnogih preparatih in statistikah.

Najobširnejši je oddelki za nalezljive bolezni, ki vsebuje najrazličnejši nazorni material. Iz svetovnih, ki tudi naših domačih statistik, slik, preparatov, modelov in vzorcev je mogoče spoznati vse nalezljive bolezni, njih vzroke, potek in obrambo zoper nje. Ravno v boju z nalezljivimi boleznimi je treba temeljitega pouka, zato se bo vsak gotovo dolgo pomudil v tem oddelku. Lesena stenska tabla kaže gibanje nalezljivih bolezni v Sloveniji v celnem letošnjem letu in v poslednjem tednu.

Najlepši oddelki pa je namenjen oddelku za boj proti jetiki. Pouk o tej bolezni je najvažnejši in najpotrebnejši, saj umira v naših krajih največ ljudi na tej bolezni. Obiskovalci so dobili v tem oddelku natančno sliko o nastajanju, razširjanju in zatiranju jetike. Tukaj naj se posebno pouči naša mladina, ki je tej bolezni prav posebno podvržena. Bolniki naj tudi dobe primeren pouk, da bodo varovali druge pred to boleznijo in sebi podaljšali življenje.

Velikega pomena je, da se vrši higijenska razstava istočasno z velesejmom. Velike množice obiskovalcev, ki jih privabi naša največja gospodarska institucija — Ljubljanski velesej — si bodo mogle ogledati tudi higijensko razstavo. Načela higijene, ki bi se bila sicer razširila na manjši število ljudi, bodo mogla tako prodreti med širše plasti ljudstva, kar je gotovo namen razstave.

Z veseljem pa je pozdravljati odločitev meredelnih činiteljev, ki so odredili, da se

razstava po velesejmu ne bo zatvorila, pač pa bo ostala stalno kot »Higijski muzej«.

Mi želimo higijenski razstavi popoln uspeh!

Sportna razstava v Ljubljani

Vsak, ki goji sport v večji ali manjši meri, bo z veseljem pozdravil dejstvo, da se bo letos ob priliki Ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 8. septembra vršila tudi sportna razstava. Prav je, da enkrat pri nas, kjer je sport v tako lepem razvoju, pogledamo, kako daleč smo že prišli, da vidimo, koliko nam je še treba iti naprej. Poznati moramo težave, s katerimi se moramo boriti, pokazati moramo te občinstvu, ki naš pokret spremlja s simpatijami, da nam pomore. Pridobiti moramo nove moči, naše število se mora povečati, število naših prijateljev podvojiti. Razstava na Ljubljanskem velesejmu, kamor pridejo desetstisoči ljudi, je torej velikega pomena za razvoj našega sporta.

Razstava bo v paviljonu »K«, ki je najlepši paviljon Ljubljanskega velesejma. Razdeljena bo v dva velika dela. V enem delu razstavijo sportna društva, v drugem pa

Skoro vsa naša sportna društva so pri glasila svoje udeležbo. Jugoslovanski olimpijski odbor, podobor Ljubljana in Sportna zveza Ljubljana razstavljata statistični in propagandni material. Nogometni in lahkoletski podsavez bosta razstavila slike moštve, darila, trofeje itd., enako tudi tenis — sekcije posrednih klubov, hazena podsavez ter plavalni podsavez za Slovenijo.

Težka atletika, ki je pri nas komaj šele v prvih početkih, bo tudi zastopana na razstavi. Sekcije bodo predvsem razstavile propagandni material za težko atletiko.

Veliko zbirko bo razstavil Jugoslovanski sportni savez. Videli bomo slike naših dvih, zimsko-sportnih krajev, slike iz zimskega sportnega življenja. Načrti tur za smučarje, trofeje, smuči, stremena, sanke in drsalke v pravi sportni izdelavi bodo zanimivost in predmet vsestranskega opazovanja. Ravno pri nas v Sloveniji so dana tla za zimski sport. Razstava, kjer si bodo mogli tujci ogledati naše zimsko-sportne kraje, bo gotovo pripomogla, da bodo ti kraji na široko zasloveli kot dežela zimskega sporta.

Turistika je pri nas že precej visoko razvita kot bo pokazala razstava kluba »Skale«, ki razstavlja naše plezalne ture, plezalno in alpinistično orodje in druge zanimivosti.

Dva dirkalna čolna bo razstavil Ljubljanski sportni klub. Čolna sta izvrstno delo ter najbrže edina te vrste v Sloveniji. Kolesarski sport bo posebno dobro zastopana na razstavi. Najbolj zanimivo bo to, da bo videti razvoj kolesa od prvotnega lesenega kolesa do modernega dirkalnega.

Motociklistika se pri nas dan na dan bolj razširja. Savez motoklubova kraljevine SHS bo razstavil slike in trofeje ter kot posebno zanimivost najstarejši kolo, ki se nahaja pri nas ter najmodernejši motocikel današnje dobe. Automobilski sport bomo videli na slikah, trofejah ter izloženih avtomobilih.

Kot posebna redkost bo na razstavi moderni enokrilski aeroplan, ki je specialna konstrukcija gospoda ing. Bloudka.

Poleg razstave teh sportnih klubov bo do razstave vsa naša pomembnejša sportna podjetja. Od čevljev do čepice vsa sportna orodja in priprave, sportna oprema, gradba sportnih prostorov, vse to bo videti v drugem oddelku.

Sportna razstava kot prva te vrste pri nas bo gotovo dosegla namen. Pridite in pogledajte!

Strašne so te zobne bolečine!

Polajšavajo jih jedino

Aspirin-tablete Bayer

Pazite na modro-bele-rdečo pečatno znamko.

Šolstvo

— Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Gimnazija. Ponavljalni (razredni) in dodatni izpiti se vrše 24. in 25. avgusta t. l. Nižji tečajni izpiti prične 26. avgusta ob 8. plamenju, ob 15. istega dne ustno in traja do 31. avgusta t. l. Vpisovanje gojenk, ki žele na novo vstopiti v I. do VII. razred je 1. septembra od 8.—11. ure. Sprejemni izpiti za te gojenke se vrši 2. septembra ob 8. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo 3. septembra od 9.—12. Otvoritevna služba božja je 4. septembra ob 9. jutraj v nunski cerkvi. Pouk prične v polnem obsegu v soboto 5. septembra ob 8. Enoletni trgovski tečaj: Vpisovanje se vrši 14. septembra od 9.—11.; sprejemni izpiti 15. septembra ob 8. Pouk prične 16. septembra ob 8. Enoletna gospodinska šola: Rok za vpisovanje je določen na 1. oktobra od 10. do 12. Pouk se prične 2. oktobra ob 8. uri.

— Vpisovanje na glasbeno šolo in konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani se vrši dne 1., 2., 3., 4. in 5. septembra od 9.—12. in od 3.—5. pop. v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici. Pri vpisu plačajo starši 25 Din članarine in za vsakega gojenca 10 Din vpisnine. Poleg tega pa ukovino za mesec september. Ukovina je sledeča: klavir in gosli na glasbeni šoli 70 Din mesečno, glasbena teorija in mladinski petje 15 Din mesečno. Na konservatoriju stane klavir in vijolina 120 Din mesečno, solopetje 150 Din mesečno in instrumentalni pouk (čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, rog, trobenta, pozavna) 90 Din mesečno. Teoretični predmeti: harmonija, kontrpunkt, instrumentacija, nauk o instrumentih, oblikoslovje itd., glasbena zgodovina, se poučujejo kot glavni in pa kot stranski predmeti. Redni pouk na konservatoriju in glasbeni šoli v vseh predmetih in oddelkih se prične v ponedeljek, dne 7. septembra t. l. Razdelitev in določitev urnika pa se vrši v soboto, 5. septembra popoldne in sicer ob 3. uri za klavir, ob 4. uri za gosli in ob 5. uri za solopetje, vselej v pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici. Natančnejše podatke daje konservatorijska pisarna. 1547/n

— Obrtnonadaljevalno šolstvo. Mestni magistrat v Ljubljani je poslal Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani in ljubljanskim drugim naslednji dopis: Z ozirom na dopis z dne 4. junija 1925, št. 12.803, se naznanja, da je ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelki v Ljubljani, stavilo ministrstvu v Beogradu svoje predloge glede reform obrtnega reda. Predlagalo je, da postani obrtni pomočnik le vajenec, ki je absolviran z dobrim uspehom obrtnonadaljevalno šolo. Kdor tega pogoja nima, ne postani pomočnik, nego ostani vedno pomagalec. Le vajenec z absolvirano obrtnonadaljevalno šolo se pripusti k pomočniškemu izpitu, mojster pa postane le pomočnik, ki napravi mojstrski izpit. — V interesu napredka našega obrta bi bilo, da akceptira ministrstvo te predloge ankete k reformi obrtnega reda. Dokler pa velja še stari obrtni red, so kmetijski vajenci popolni ali napol analfabeti, enakopravni s mestnimi vajenci ter postajajo neupravičeno pomočniki ali celo mojstri. — Mestni magistrat vpliva, da mestni mojstri ne sprejemajo pomočnikov brez dovoljene teoretske šolske in praktične mestne izobrazbe. — Gierent: A. Likozar s. r.

— Na I. deški meščanski šoli v Ljubljani se prične šol. leto v torek 1. septembra z vpisovanjem učencev v I. razred; dosedanj učenci se vpisujejo v ostale razrede v sredo 2. septembra, vsakokrat ob 8. uri dop. V petek 4. septembra je otvoritvena božja služba v cerkvi Sv. Florijana ob 8. uri, v soboto 5. septembra pa se prične redni pouk. Razredni (ponavljalni) in drugi izpiti se prične v sredo 26. avgusta ob 8. uri dop.

— Državna deška meščanska šola v Mariboru. Ponavljalni izpiti za gojenke(ke) se vršijo dne 31. avgusta t. l. ob 8. Vpisovanje bo dne 12. in 13. septembra od 9. do 12. Otvoritvena služba božja bo dne 14. septembra. Redni pouk se prične v torek dne 15. septembra ob 8. V prvi letnik se sprejemajo le učenci(ke) z malo maturo ali završnim izpitom. Absolventi prejšnjih let pa tudi brez nižjega tečajnega, oziroma završnega izpita.

Prosveta

Vojtech Hynais umrl

V soboto jutraj je umrl v praškem sanatoriju v Podolí akademski slikar profesor Vojtech Hynais v starosti 72 let. V praškem sanatoriju je bil senior češki slikarjev šest tednov. Bil je neozdravljivo bolan na pljučih. S pokojnikom legel v grob zadnji med najodličnejših predstavitev slavne umetniške generacije češkega Narodnega divadla. Njegovo umetniško delo je doseglo vrhunec v sliki na novem zastoru Narodnega divadla. Leta 1881. je namreč požar uničil stari zastor, delo slikarja Zdeniška, in Hynaisu je bila poverjena naloga poslikati novi zastor. Hynais je črpal svojo romantično smov iz narodne preteklosti. Lani, ko je praznovala češka kulturna javnost umetnikovo 70letnico, združeno z rasktavo njegovih del v praškem Mestnem domu, ni še nihče mislil, da mu je sojeno tako kmalu umreti, zakaj bil je kljub visoki starosti še vedno čil in zdrav.

Hynais je bil rojen leta 1854. na Dumažu, kjer so vplivale nanj monumentalne Feuerbachove alegorije. Prvotno se je hotel povstiti glasbi, toda že leta 1870. se je vpisal na dunajsko slikarsko akademijo, kjer je bil, kot rečeno, Feuerbachov učenec. Pozneje je študiral več let v Italiji in v Parizu, kjer je že v mladih letih zaslovel kot izredno nadarjeni slikar. V Parizu se je pridružil francoski reprezentativni umetnosti in je dosegel v oficijelnem salonu prve uspehe. Kot monumentalni dekorater se je uveljavil že pri slikah v Narodnem divadlu. Tu je naslikal stopniče (alegorija miru in dežele svetovavlaške krone), salon kraljev-

ske lože (tiri letne dobe) in zastor. Sliko na zastoru je zasnoval Hynais na podlagi prizora, ki ga je sam videl: ljudstvo se zbira po požaru in gledališču okrog porušenega poslopja in prinaša prispevke za obnovitev gledališča. Hynaisu je bila poverjena cela vrsta monumentalnih dekoracij. V Franciji je poslikal Lecomteovo vilo v Auteuville pri Parizu, za dunajski Burgtheater je napravil osnutek dekorativnih slik in poslikal strop. Njegovo delo je slikarja v dunajskem dvornem gledališču, dalje si je postavil trajen spomenik z dekoracijo pantheona v praškem Narodnem muzeju, z neštetiimi portreti itd. Njegove zasluge na polju upodablajoče umetnosti je ocenila ožja slikarska domovina, kakor tudi inozemstvo. Bil je vitez Častne Legije in član jury svetovne pariške razstave, kjer je dobil prvo zlato medaljo. Slednjic je bil imenovan za profesorja praške akademije upodablajoče umetnosti, kjer je uspešno deloval do lanskega leta. Češka in z njo vsa ostala kulturna javnost žaluje za enim največjih sodobnih umetnikov na polju reprezentativnega slikarstva in monumentalne slikarske dekoracije.

Veledenjene dame! Ali že poznate — SANOFORM?

— Mednarodna pedagogika. Tretji mednarodni kongres za obnovu vzgoje, ki se je vršil v Heidelbergu in ga je posetilo 350 oseb iz 37 dežel, je sklenil ustanoviti mednarodno pisarno za vzgojna vprašanja v Ženevi. Nastanjena bo v zavodu J. J. Rousseau in bo delovala v zvezi z Društvom narodov.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Hotel si biti svoboden in zdaj imaš to svobodo! Ti se boš moral kesati tega čina, ne pa da bi mi pomilovali in žalovali za nezvestim služnikom resnice, — je odgovoril veliki svečenik in dvignil z obema rokama meč.

Izgovoril je nekaj besed, ki jih Morgan ni razumel. Nato je padel meč bliskoma na ognjeni trak, ki je vezal Narajano s trinožnikom. Začel se je strašen krik in grom, nakar se je Narajana postavila razletela na nebroj isker. Oblak ognja in dima je za hip krožil nad trinožnikom, potem je pa vsa ugasnila. Tema je izginila in solnčni žarki so zopet obsijali vso dvorano.

Supramatemu se je zdelo, da je videl ves ta grozni prizor v sanjah, dasi je dokazoval prazni trinožnik nasprotno. Globoko je vzdihnil, se obrnil in šele zdaj zagledal Naro, ki je stala v dvorani z drugimi ženskami. Med njimi je bila tudi Lora. Njene bleščeče oči so iskale v množici visoko Dahirjevo postavbo.

Ko je Supramati zagledal svojo nevesto, ki se mu je zdela zdaj še lepša, mu je začelo srce močno utripati. Hotel se ji je že približati, ko ga je nepri-

čakovano poklical veliki svečenik. Starec ga je prijazno vprašal:

— Ali si prevzel Narajano dedščino? Hočeš-li postati tudi soprog in pokrovitelj njegove vdove?

— Da! To mi je najdražja in najsvetejša čast njegove dedščine, — je odgovoril Supramati.

Na tišem je bil zelo zadovoljen s to neobhodnostjo, ker je bil v Naro do ušes zaljubljen.

— Če je tako, potem pa kar pristopita, da vaju združim.

Dva dečka sta odnesla trinožnik in položila pred oltar Skrlatno, z zlatom vezano blazinico. Nato sta se približala Nari dve ženski, ena je držala na rokah venec iz belih rož, kakršnih Morgan še nikoli ni videl, druga pa pajčolan, iz krasne tance. Ko sta okrasile nevestino glavo, sta si Nara in Supramati podala roke. Pokleknila sta na blazinico, ob strani sta stala dva oborožena viteza in prekrizala nad glavama ženina in neveste svoje meče, čijih ostrino so objemali ognjeni jeziki.

Veliki svečenik je vzel z oltarja zlato posodo in zažgal v nji brezbarvno tekočino, ki je dišala ostro, vendar pa prijetno.

Ko je končal svoj obred, je nataknil poročencema prstane, nato je pomagal Nari vstati ter jo spremil v svetlišče za oltarjem. Kmalu sta se vrnila. Nara je bila razburjena. S povešeno glavo je zopet pokleknila na blazinico.

Tedaj je veliki svečenik prelomil nad njeno glavo slonokoščeno palico, rekoč:

— Uničiš sem, kar je bilo. Tebe, Nara, čaka zdaj samo sedanjost in bodočnost. Bodi vredna novega življenja. Bodi možu zvesta in ljubeča žena, da postaneš tudi ti nekoč svobodna.

Supramati in Nara sta izpila čašo vina in vstala.

— Hodita po eni poti! Ognjene vezi vaju vežejo in ni sile, ki bi vaju mogla ločiti, — je dejal starec.

Dva viteza sta spremila novoporočenco do vrat. Tudi ostali udeleženci teh ceremonij so se razšli.

— Do kusa se lahko naslajava in ostaneva skupaj, — je dejala Nara s svojim običajnim ironično — malomarnim glasom.

Morgan je bil preveč zadovoljen, da bi se zmešal za to.

— Ali bi ne hotela v mojo sobo? — je vprašal veselo.

— Zakaj pa ne? Peljite me.

Ko sta prišla v sobo, je Supramati takoj objel in poljubil Naro, rekoč:

— Niti sahalo se mi ni, da bom tako kmalu srečen!

— Kaj je res tako velika sreča podedovati vdovo in v nameček še nesmrtno žensko? — je pripomnila Nara ironično ter se izvila iz Supramatičnega objema.

— Jaz vidim v tem srečo in bi želel, da se nemudoma odločiva glede bivališča. Benetke se mi ta hip ne zde primerne, — je dejal Supramati.

— Mudi se vam, Supramati, zato ste menda pozabili, da sva se glede tega že dogovorila. Svet naju pozna samo kot navadna zemljana in današnja ceremonija je zanj brezpomembna. Dokler ne bo končano moje oficijelno žalovanje, si morava biti tuja. Potem se zaročiva in poročiva, kakor vsi drugi navadni ljudje. Dotlej pa potujete, ogledite si prestonice in nikar se preveč ne dolgočasite.

— Kako kruto govorite, Nara, pa še v tem trenutku, ko je naju združil zakon te velike bratovščine. Nočem vas siliti, ker spoštujem vašo voljo, toda ločitev mi je težka.

— Ne pozabite, da vam življenjski eliksir ni vzel nobenega moškega nagona. Najina ločitev se vam zdi težka samo zato, ker niste še nikoli živeli kot zdrav in bogat mož v velikem mestu, polnem izkušnjav in zapeljivih žensk, ki žive samio od razvrat. Od javnega in poklicnega, kakor igralke in kometke vseh kategorij, — ali pa od tajnega, kakor delajo svetke ženske. Ves ta svet koket in nezvestih žensk hrepeni vedno po mladem, lepem, zlasti pa bogatem moškem.

— Vi ste pa pozabili, da sem oženjen. Nara se je prezirajoče nasmehnila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1925.

Kralj in kraljica na Plitvičkih jezera. Kralj Aleksander I. in kraljica Marija sta večerj prispele z dvornim avtom na Plitvička jezera.

Francoski profesorji v Beogradu. Francoski srednješolski profesorji so danes ob 10.30 dopoldne posetili zunanega ministra dr. M. Ninčiča. Minister jim priredi na čast slavnostni obred.

Iz diplomatse službe. Poslanski svetnik v Varšavi Stane Mihajlovič je premeščen v Berlin. Generalni konzul v Parizu Miloš Mihajlovič je imenovan za glavnega delegata v donavski komisiji, za njegovega namestnika pa Vilfan.

Šestmesečni vizum. Zunanje ministrstvo je sklenilo s Češkoslovaško, Avstrijo, Nemčijo, Anglijo, Francijo in Italijo konvencijo o šestmesečnem vizumu, po katerem stopa v veljavo šestmesečni vizum. Enkratni vizum velja za vsako potovanje za dobo šestih mesecev.

Naša mornarica v Solunu. Pod poveljstvom fregatnega kapitana g. Jeločnika je prispele v Solun šolska ladja z mornariškimi gojenci. Ladja »Velebit« je pristala v naši solunski coni.

Naši delavci v Franciji. Francosko poslanstvo v Beogradu kategorično demantira neresnične vesti nekaterih slovenskih in hrvaških listov, ki so poročali, da so se slovenski, hrvaški, srbski in ruski delavci v Franciji uvrstili v tujsko legijo in odposlali na fronto v Maroko. Francosko poslanstvo ugotavlja, da so take vesti popolnoma neosnovane in da uživajo delavci, ki prihajajo v Francijo, vse ugodnosti in vse svobode ostalih narodov.

Za upravnika narodnega gledališča v Beogradu je imenovan g. Milan Predić, znani književnik in gledališki strokovnjak.

Hvalevredna ideja. Poročajo nam: Odbor društva »Skrb za mladino« je kupil, kakor čimom, na otoku Krku lep kos sveta, na katerem namerava napraviti za mladino urejeno poslopje kot letovišče, kjer bi mladina preživela vsako leto (po oddelkih), dolga doba velikih šolskih počitnic. Tako bi ob morju obali Jadrana uživala zdrav morsk zrak, morske kopeli in zabavo pod skrbnim nadzorstvom. Izvestno bodo društvo pri tem njegovem škovaljubnem stremeljenju podpirali tudi merodajni faktoji, denarji zavodi in zainteresirani krogi, ki jim je v resnici pri srcu v današnjih razdrapanih časih tako živo potrebna zaščita in zdravje mladine vseh slojev.

Na naslov društva rezervni oficirjev. Rezervni oficirji, ki so delali kot državni uradniki orožne vaje, se vračajo malo zadovoljni, ker je bila orožna vaja za nje znatna gmotna izguba 2000—3000 Din. Vsi pričakujejo, da omenjeno društvo pravočasno vse potrebno ukrene v prid prizadetim. Sicer je pa za zadeva tako načelne pomena, da je dolžnost naše skupščinske delegacije, da se za to zaima.

Železniške zveze za kopački Slati na Radenci. Končno se je posrečilo postaviti direktno zvezo med Mariborom oz. roma Pragerskim in Slatino Radenci, tako da kopački gostom ne bo treba prestopati v Ormožu in Ljutomeru, kjer ni bilo nasačev na razpolago in so se morali hoteli kopački gostje sami mučiti s prtljago. Direktni vozovi odhajajo sedaj iz Maribora 15.27, iz Pragerskega ob 16.09 in do spejo v Slatino »Radenci« ob 19.34. Iz Slatine-Radenci odhaja direktni voz ob 6.17, prispe na Pragersko ob 9.15 in v Maribor ob 10.20. Važno je tudi, da se iz Slatine-Radenci letos ne konča s 15. ampak šele z 30. septembrom, tako da je vsem onim na srcu in ledicah bolnim, ki do 15. septembra še niso mogli dovršiti svoje lečenje, omogočeno, da se še nadalje zdravijo. Tudi se od 20. avgusta t. l. naprej znižajo vse sobne cene za 40 odstotkov.

Avstrijski monarhist delujejo natihem v zvezi z madžarskimi legitimisti v dosednjem svojih ciljev. Te dni je dunajski policija izvršila preiskavo pri sekijskem šefu dr. Schagerju in našla pri njem polno korespondence z madžarskimi legitimisti v Budimpešti. Proti Schagerju je uvedeno postopanje radi veleizdaje. V monarhistično gibanje so zapletene mnoge osebnosti z visokih mest v stari Avstriji, med njimi tudi bivši ministrski predsednik Husasrek.

Zdravljenje vojnih invalidov v Dolenjskih Toplicah se zaključuje s 15. septembrom t. l. in se prošnje, ki bodo oddale predložene velikemu županu ljubljanske oblasti za zdravljenje, oziroma za sprejem v invalidski dom v Dolenjske Toplice, ne morejo več upoštevati.

Iz Rusije se je vrnil na Goriško 32-letni Karol Drufovka. Pri Grodeku je bil vjet in potem se ni nič več vedelo o njem. Družina je povpraševala potom Rdečega križa, pa ni bilo nobenega odgovora. Doma so mislili seveda, da je umrl. Zato pa je bilo toliko večje veselje, ko se je dni nepričakovano vrnil. Drufovka pripoveduje strašne reči iz svojega tavanja in beganja po ogromni Rusiji. Prestal je mnogo trpljenja širom ruskih pokrajin, slednjič pa se mu je posrečilo priti v Turčijo, kjer je delal v Trebisondy v neki tovarni za milo. Tam si je toliko prihranil, da se je mogel odpeljati na Grško, od koder se je vrnil domov. V Rusiji žive še vedno avstrijski vjetniki, ki so raztreseni po raznih krajih, pa si večinoma ne morejo pomagati nikamor, zlasti ne iz oddaljenih pokrajin. Prizadete države naj se vendar že pobrigajo za te nesrečnike, da se bodo mogli vrniti domov.

Učenični gozdovi. Iz Monakovega poročajo, da je nevihta dne 11. in 12. t. m. v bavarskem gozdu po uradnih podatkih potrla in uničila okoli 200.000 m³ lesa. Orkan je bil najhujši pri Klingenbergu, kjer je uničenega drevesja za 150.000 m³. Pri Holzkirchenu je vihar izruval ogromna stoletna drevesa.

Konec »pasji dni« in vremenski preobrat. V soboto je bil konec letošnjih »pasji dni«, ki so delali tokrat pri nas vso čast svojo imenu. Saj, kar se vremena tiče, smo imeli prave kritične dni, ki jih je posušeno čutil kmet in leščani. Z dnem 25. avgusta do srede septembra se ima obrniti vreme v stanovite gorko dneve, semintja se s kako malopomembno ploho ali nevihto. Če bo res...

»Odmev dveh tragedij«. K sobotnemu tozadevemu poročilu smo prejeli pojasnilo, da pokojni Podobnik ni pretepal Dragice K. in je res samo to, da je imel z njo več ostrih nastopov, istotako pa je tudi res, da je Dragica K. že takoj v začetku vedela, da je italijanski državljani in je zato ta vest brezpredmetna.

Požar v Dravljah. Snoci okoli pol 24. je izbruhnil na podstrešju hiše števil. 40, last posestnika Jakoba Tomšiča, požar, ki se je naglo razširil. Goreti je začelo na podstrešju in ker je bila streha krita s slamo, je bila mahoma hiša v plamenih. Ogenj je prva opazila posestnica, sosedja Marija Rojina, ki je obvestila ognjegasce. Na lice mesta je prispele takoj domača požarna brigada pod vodstvom načelnika Brecljnika, ki je ogenj omejila in preprečila, da se ni razširil na bližnja poslopja, kar bi dovedlo do katastrofe. Škoda znaša okoli 20.000 Din in je deloma krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal, ni ugotovljeno, zdi se pa, da so iz dimnika padale iskre na streho. V hiši so stanovali tri stranke, ki so se vse rešile, kljub temu, da so bile že v globokem snu. Zanimivo je, da je hotel Tomšič danes ravno pričel z rušenjem hiše, ki je neporabna za stanovanje.

Borba z volkom. V okolici Nevesinja v Hercegovini so se pred kratkim pojavili volkovi. Na paši je velik volk odnesel ovco. Pastir Trifko je volka opazil ter ga napadel s kamiljo, hoteč mu preprečiti, da bi odnesel plen. Nenadoma je volk spustil ovco ter se obrnil proti svojemu preganjalcu. Med pastirjem in volkom je nastala ljuta borba, tekem katere je volk neoboroženo pastirju odgriznil roko. Pastirja so preprežili v bolnico. Volk pa je z roko pobegnil.

Tragedija izgubljenke. V paviljonu »E«, bolnice v Sarajevu, kjer se zdravijo venerično bolne sužnje X. stoletja, se je v petek zvečer zastrupila 24letna Josipina Trenk, ki je dala svojo mladost in zdravje na žrtvniški boginji ljubezni. Zdravnik, ki ji takoj izčistil želodec, vendar je bila vsaka pomoč prepozna. Umrla je eno uro pozneje v silnih mukah. Vzrok samomora ni znan, verjetno pa je, da je samomor storiila iz obupa, ker se njena bolezen ni obnila na boljšo.

Romantičen samomor v Crikvenici. V morskem kopačstvu v Crikvenici se je v sredo jutraj ustrelila 35letna Kristina Hüverth, soproga sodnega svetnika v Zagrebu. Pred samomorom je okitila Hüverthova posteljo in sploh vsak kotiček s cvetjem. Na okno pa je izvesila črno zastavo... Našli so jo težko ranjeno in so jo prepeljali v reško bolnico.

Konec procesa Efreimov. Kakor znano, je bil pred kratkim prvi medenec Efreimov v Zagrebu radi zločina prevare obsodjen na leto dni zapora. Jereimov se je namreč izdal za zdravnika in je tudi izvrševal zdravniško prakso. Ker je zagovornik vložil ničnostno pritožbo, se je vršila pred kassacijskim sodiščem vzklona razprava in je bil Jereimov obsodjen na dva meseca ječe.

Kolo je bilo ukradeni v soboto zvečer okrog 9. izpred hiše št. 43 v Seneberhju. Kolo je znamke Kosmos-Steyer. Opozarja mo kupce na to, da je kolo v okolici dobro poznano. Kdor izsledi tat, naj javi na žandarmerijo v Vevčah, p. D. M. v Polju, proti nagradi. 1549/n

VIMEČETE VAS DENAR SKOZ OKNO!

če kupite nogavice brez žigov, »ključ«, ker eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro, zeleno ali zlato) »ključ«

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prenečate se!

Iz Ljubljane

Stavbno gibanje pod Rožnikom. V Ljubljani in predmestjih se nikjer toliko ne gradi, kakor pod Rožnikom. V par letih bo Rožna dolina spojena s Streliščem, oziroma Podrožnikom. Ob Cesti na Rožnik pred vilo Zlatice so ravnokar začeli graditi enonadstropno vilo za zoboizvajnika dr. Schweigerja. Pod Kolmanovo vilo že ometavajo hišo in skladišča trgovca Šibenika (Tea-import), ki si zgradi spredaj ob cesti še sliko vilo. Ob cesti iz Rožne doline proti Strelišču si gradi hišo vpokojeni mestni stražnik Zornada, pod ribnikom koncem strelišča pa stavijo hišo za gospo Prek.

Stavbna dovoljenja in adaptacije. V teku tega meseca so vložili prošnje: Vehar Igmac, Gradaška ulica 12, za adaptacijo v hiši in zgradbo dveh šup; Henrik Smrekar za zgradbo hiše; Pleterski Pavla za zgradbo nove hiše v Korytkovi ulici; Ovan Fran, za zgradbo gospodarskega poslopja; Marinkšek Ivan za nadzidek pri stanovanju in prizidek k hlevu; dr. Kanc Pavel za zgradbo šrambe in dvorcnice; Jeras Franc in Emilija, za določitev stavbene črte in nivoja; direkcija državnih železnic za uporabno dovoljenje za adaptirano barako v Pražakovi ulici; Brown Boveri za adaptacijo v hiši v Komenskega ulici.

Kako so klerokomuniste ceste tlakovali. Poročajo nam: Slomškovo ulico je dal klerokomunistični režim tlakovati samo do

križišča Resljeve ceste, mesto do Koto-dvorske ulice; ravnokar je Sv. Petra cesta tlakovana samo do križišča Škofje ulice, mesto do Zaloške ceste. Posledica tega je, da sta metlakovana dela teh dveh cest zdaj vedno blatna in je treba na njih vedno blato strgati ter jih z gramozom nasipati, kar proizvaja občin nepotrebne stroške, ker mora gramoz kupovati. Na Sv. Petra cesti sta hodnika od Marijinega trga do križišča Resljeve ceste razjedena in razdrapana ter pozima za pasante vsled opolkskosti opasna. Vse te navedene in zanemarjene dele treba dati takoj ko mogoče urediti, odnosno tlakovanje popolniti.

Krajevna organizacija SDS na Viču izjavlja, da ni v nobeni zvezi z dopisom o Del. domu, objavljenim v »Slov. Narodu« v nedeljski številki.

Užičkar Anton Jurčič se najlepše zahvaljuje gospodom Ljubljancem, ki so se ga spomnili ob obisku na Mužljavi z denarno podporo.

Se eden, ki se je hotel vreči pod vlak. Železniški čuvaj Josip Turšč, stanujoč na Glincah, je dne 23. t. m. okoli 2. ure jutraj pri železniškem prelazu na Glincah — to je na usodnem mestu, kjer je izvršil samomor nesrečni Podobnik — naletel na mizarkega pomočnika Frana Homorca, ki se je hotel vreči pod prihajajoč vlak. Turšč je le s težavo odstranil s proge, pri čemur mu je pomagal njegov sin Anton. Homorca, ki je bil nekoliko vnihan, sta nato odpeljala domov. Zakaj je hotel pod vlak, ni znano.

Streha se je zrušila v soboto popoldne s poslopja prejšnje prednice na vogalu Pražakove in Miklošičeve ceste. Na dvo-rišče se je med silnim trusom in hrustom sesulo okoli 50 kvadratnih metrov strehe. K sreči ni nezgoda zahtevala nobene človeške žrtve. V hiši stanujejo tri stranke. Nesreča je nastala, ker se je zlomil trhel hram, ki je podpiral streho. Hiša je last Jadranske banke.

Kako raznovrstni so izdelki, ki jih izdelujejo tovarna testenine »Pekatek«, se bo lahko prepričal na vselejmu, paviljon »G«.

Radovednežem: Do sedaj se nam ni posrečilo izvedeti, v čem bo obstojala ona zanimivost, ki jo bo razstavila tovarna »kolade« Mirim. Drži jo tajno.

Najnovelše bluze, otroške in damske obleke priporoča Kristoflič-Bučar.

Naznanjam, da se priča s 1. septembrom t. l. izpostredni pouk v krojnem risanju in pripravljanju damskih oblik. Priprave sprejemam od 8 — 12 ure in od 14 — 18 ure.

Oblast. konces. učilišče
Roza Medved
Ljubljana, Mestni trg 24.

Iz Celja.

Samostani v Celju. Zadnji čas so krožile po Celju razne vesti o ustanovitvi kar treh novih samostanov v Celju. O teh samostanih je poročalo tudi časopisje. Vesti so samo v toliko resnične, da je stvar v teku samo glede Marijine cerkve, katero bi prevzeli v oskrbo jezuiti iz Zagreba.

Solnce, dež... Zadnje dni imamo pri nas precej nestalno vreme. Vršita se deževno in solnčno vreme. V nedeljo okrog pol dne smo imeli zopet nevihto z dežjem in grmenjem. Škode ni napravila. V sled pogostega deževja je tudi vreme postalo hladnejše in je najbrže konec tudi letošnje kopalne sezone v Savinji.

Električna luč že svetli v predmestju Gaberje. V prihodnjih dneh bo zasvetila tudi v Zavodni in Bregu. Dolgo smo čakali in končno vendar dočakali prepotrebno razsvetljavo naših predmestnih krajev.

Pričetek šolskega leta na državni deški meščanski šoli v Celju. V ponedeljek dne 24. avgusta se vršijo razredni ponavljalni izpiti od 8. ure naprej. Od 25. do 29. avgusta se polagajo končni izpiti (mala matura). Dne 1. septembra je šolsko vpisovanje. V soboto dne 5. septembra je v Marijini cerkvi ob pol 9. otvoritvena služba božja. V ponedeljek 7. septembra ob 8. uri se prične redni pouk.

Oziranje zgodnjega hmelja so povečini že pričeli zadnje dni po Savinski dolini. Obeta se letos nekaj večji pridelek hmelja kakor lani.

Najugodnejši nakup
OBLEKE
Vam nudi
Josip Rojina, Ljubljana.

Velik požar na Bledu

Požar vpečlil dvema posestnikoma. — Podarska poslopja s hišo. — Velika materialna škoda.

Bled, 24. avgusta. (Izv.) Senoči okoli 22.15 je začelo goreti gospodarsko poslopje tukašnje trgovca in posestnika Frana Zupana hiš. št. 65. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Ogenj se je silovito naglo širil ter je požar uničil gospodarsko poslopje trgovca Zupana in gospodarsko poslopje posestnika Frana Vidica obenem s hišo. V gospodarskem poslopiju trgovca Zupana je bilo tudi skladišče za razno trgovsko blago.

Na lice požara so takoj prihiteli blejska in okolicašne požarne brigade, ki so z vso požrtvovalnostjo in vztrajnostjo požar kmalu po polnoči tako omejile, da je bila odstranjena vsaka nevarnost za nadaljnje razširjenje požara, ki bi drugače napravil ogromno škodo. Gasilne akcije so se udeleževale te požarne brigade: blejska, Rečica, Gorje, Zasp, Breznica, Žirovnica, Ribno in Bohinjska Bela.

Koliko znaša resniška škoda, še ni ugotovljeno. Če se upošteva vrednost gospodarskih poslopij z vsemi zalogami, ki so bile uničene, znaša gotovo nad pol milijona. Posestniku Vidicu je požar uničil tudi hišo. Vidic je bil zavarovan za malenkostno vsoto.

Sport

Plavalna tekma na Bledu

Včeraj je bila na Bledu medkлубska tekma, ki je bila predvsem sportno-propagandna značaja. Tekmovanja so se udeležili klubi Primorje, LSK in Ilirija, vendar ne s svojimi najboljšimi močmi. Zato tudi doseženi rezultati niso bili bogve kaj povoljni. V splošnem je prireditelj lepo uspešno in gre aranžerjem vsa čast in priznanje. Tekma je bila v Grajski kopeli. Rezultati so bili:

I. seniorji, 50 m sprint: Bleiweis Marko (LSK), 2. Hartman Miko (ASK Primorje), 3. Erbeničnik (ASK P.).

II. dame, 50 m, prosto: 1. Prekuhi Franciška (ASK P.), 2. Medved Mimi (ASK Prim.), 3. Prekuhi Angelica (ASK P.). III. juniorji, 50 m, sprint: 1. Šramelj (ASK P.), 2. Bleiweis Marko, 3. Bleiweis Miran (oba LSK).

IV. gospodje, 100 m, prosto: 1. Kramaršič Vinko (LSK), 2. Erbeničnik (ASK P.), 3. Leskovec (Ilirija).

V. dame, 200 m, prosto: Prekuhi Franciška, 2. Prekuhi Angelica, 3. Premelj Marta (vse ASK P.).

VI. gospodje, 100 m hrbtno: 1. Medved Ivo, Premelj Marta (damska konkurenca), 3. Sever Igor (vsi ASK P.).

VII. gospodje, 500 m: 1. Švigelj Fedor (LSK), 2. Bleiweis Marko (LSK), Trnkoc (LSK).

VIII. Skoki juniorjev: 1. Virant (IL), 2. Šramelj (ASK P.), 3. Bleiweis (LSK). IX. Skoki seniorjev: 1. Kordelič (Ilir.), 2. Juntze (ASK P.).

X. Water polo tekma: LSK : Ilirija-Primorje, komb. 6:3. H koncu moramo omeniti, da je bila tekma mestoma zelo zanimiva in to radi precejšnje konkurence. Videti je, da imamo dobre plavalce. Žal brez sistematičnega treninga. Seveda je temu tudi krivo neugodno letošnje vreme. Skoki juniorjev so bili zelo primitivni, izvajani brez preciznosti in elegancije, nasprotno pa je prvak Kordelič pokazal, da je res klasa za vse. Njegovi klasično dovršeni skoki so zadivili tako tekmovalce kot številne navzoče goste. Juntze je imel zelo nesrečen dan, baje mu je nagajala deska, ki je res preveč prožna. V bodoče naj se posveti intenzivnemu treningu.

Jubilejna dirka kolesarske sekcije ASK Primorje

Povodom petletnice svojega obstoja je agilna kolesarska sekcija A. S. K. Primorje priredila velike kolesarske medkлубske dirke na 145 km dolgi progi Ljubljana—Krk—Stična—Ljubljana—Kranj—Mengeš—Ljubljana. Start je bil na Kongresnem trgu ob 6.22, cilj na Dunajski cesti pri km 1.200. Prijavljenih je bilo 15 dirkačev, startalo jih je 8, kar gre na rovaš neugodnega vremena. Kot zmagovalec je šel Šolar Josip (K. M. K. Ilirija) v času 4 : 50.51. Prišel je na cilj ob 11.12.51; 2. Kosmatin (A. S. K. P.) v 4 : 50.52, 3. Glavič v 4 : 59.26 (A. S. K. P.), sledili so Hvala (A. S. K. P.), Dolenc (A. S. K. P.), Pelc (Ilirija).

Med Šolarjem in Kosmatinom se je vršila ogorčena borba za prvenstvo in večkrat sta se na vodstvu menjala. Končno je zmagal Šolar. Čas, ki so ga dirkači dosegli, je bil v srednjem mestu v bližnji Italiji ali pa tudi pri nas. Precej kerka in mnogo pobožnega ljudstva. Tudi humanitarna društva in izvršni zdravniki. V mestu prav živ pokret, da se v šole upelje obvezno zobo-zdravniško zdravljenje. S posebno nežnostjo so oskrbujejo porodnice, zdajajo depenzerji, otroško življenje nad vse!

Ravnokar so prepeljali v moderno opremljeno bolnico težaka, ki mu je avtomobil povozil noge. Treba težke operacije, da reževo rešijo noge. Najboljši mestni kirurgi so na delu, ob njihovi strani pet, šest asistentov. Gre za nogo človeškega bitja! Človeka gane ves ta aparat človeške družbe: Od mestne ambulance in prevoza v bolnico, od sočutja pasantov, ki obžalujejo revčeka, pa do globoke moralne vneme asistentov in kirurgov. Po težkih operacijah in večtedenskem zdravljenju zapusti težak bolnico. Ker je brez sredstev, plača izdatke mestna občina, država, družba.

Vse to predstavlja najmanj par sto kvintalov resničnega sočutja, človekoljubja, zdravniške vestnosti, požrtvovanja. Dobro je človeško srce...

II. Malenkostna idila na deželi. Fant, najbrž še mladoleten fant, se zagleda v svežo, zrelo dekle. Fant in dekle se najdeta, se vzljubita. Sleda meseci majskega raja. Klub moderni tehniki ali pa tudi iz nevednosti se dogodi nesreča. Dekle se začuti v drugem stanu. Ob ne moreta v zakon ali pa ga tudi zaenkrat odklanjata. Pred dekletom se radi tega razgne vsa gnjiloba človeške družbe, tiste v mestu, kakor na deželi: Proti svoji volji mora roditi dete, za kar še nima dovolj predpogojev morda tudi volje, ljubezni ali poguma. Iz bojazni pred porodom in pred hinavsko obsodbo vaške družbe, vije ubogica svoje roke in išče leka proti preteči nesreči. Fant si ne zna pomagati. Nima sredstev za razkošni sanatorij. Ne more do primernih sredstev za razkošni sanatorij. Ne more do primernih receptov ali indikacij. V svoji nevednosti, za katero odgovarja družba, se zateče k nevarnim zeliščem in sili nesrečno dekle, da se zastrupi. V par dneh je vse pri kraju. Ubožica umre radi odprave telesnega ploda. Stvar se zaokro-

Ostale dirke

Dirka juniorjev, 10 km: 1. Gustinčič Just (Perun, Maribor) v 19 : 37, 2. Turk (Sava), 3. Goltes (Ilir.).

Dirka novincev, 6 km: 1. Fredih Ivo (A. S. K. P.) v 11.54, 2. (Sava), 3. Kocbek (A. S. K. P.).

Damska dirka 3 km: 1. Batjel Fant (Sava) v 3 : 45, 2. Raspotnik (Sava), 3. Slamič (Sava).

Klasifikacija za klube: Klub po svojih članih z najboljšo klasifikacijo pri vseh točkah: 1. A. S. K. Primorje 35 točk; 2. Ilirija, 24 točk; 3. Sava 13 točk; 4. Perun, 6 točk. Klub, ki je postavil na startu največ dirkačev in dospehlj v maksimalnem času na cilj: 1. Primorje 8, 2. Sava 6, 3. Ilirija 4, 4. Perun 1.

Darilo so prejeli: 1. Darilo Brumata za najmlajšega dirkača pri prvi točki: Pelc Pavel. 2. Darilo g. žužka za najboljši kvalificiranega dirkača s kolesom »Peuge ot«: Kosmatin Ivan. 3. Darilo za najbolj oddaljeni zunanji klub: Perun, Maribor; 4. Darilo zunanjemu klubu z najboljšo klasifikacijo: Perun, Maribor s 6 točkami.

Zvečer je bil z Zvezdi komerz, na katerem je vse navzoče pozdravil predsednik A. S. K. Primorje dr. Birs in se vsem zahvalil za udeležbo, predvsem g. Fabljanju, odborniku motociklističnega podsaveza, ki je bil tako ljubezniv, da je dal na razpolago avtomobil na t. novinarji sledi dirkačem, dalje je pozdravil zaslug za razvoj kolesarskega sporta, g. Rebolja, predsednika Kol. podsaveza, g. Ogrina, predsednika kol. Ilirije, zastopnika Peruna, g. Brumata, načelnika koles. sekcije A. S. K. Primorje in mu obenem izrekel zahvalo za njegovo požrtvovalno nesebično delovanje in v prosech kole. sarstva ter navzoče ameriške rojake. Končno je bila na predlog dr. Birse g. Gorjanc imenovan za častnega načelnika kol. sekcije A. S. K. Primorje. Po pozdravnih govorih in napitnicah se je vršila animirana zabava s plesom, trajajoča pozno v noč.

Tekme za kraljev pokal

Beograd, 23. avg. Včeraj se je pred 5000 gledalci odigrala tekma za kraljev pokal med reprezentancama Beograda in Zagreba. Zmagal je nepričakovano Zagreb z 2 : 1. Beograd je bil v premoči prvi polčas, Zagreb boljši v drugem.

V Subotici je team Splita porazil Subotico z 2 : 0. V finale pridejo torej Zagreb in Split.

Ilirija v Mariboru. Ilirija, Komb. — Merkur 3:2. Slaba igra komb. moštva Ilirije. Merkur je nudil zelo živahen odpor. Sodil je g. Planinšek precej rigorozno in diktilar proti gostom dve enajstmetrovki, ki sta ostali neizrabljeni.

Hazena: Atena (Ljubljana) — Merkur 16:0. Lepa igra Atene, prava ekshibicija.

Automobilska dirka pri Zagrebu se vrši dne 30. avgusta 1925. Prijave za to dirko se sprejemajo še do 25. t. m., od tega dne naprej znaša prijavnina dvojno svoto. Training je 27. in 28. t. m. Propozicije za dirko se dobijo pri avtomobilskem klubu, sekcija Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke. 1548-n

To in ono

Dva prizora

I. V srednjem mestu v bližnji Italiji ali pa tudi pri nas. Precej kerka in mnogo pobožnega ljudstva. Tudi humanitarna društva in izvršni zdravniki. V mestu prav živ pokret, da se v šole upelje obvezno zobo-zdravniško zdravljenje. S posebno nežnostjo so oskrbujejo porodnice, zdajajo depenzerji, otroško življenje nad vse!

Ravnokar so prepeljali v moderno opremljeno bolnico težaka, ki mu je avtomobil povozil noge. Treba težke operacije, da reževo rešijo noge. Najboljši mestni kirurgi so na delu, ob njihovi strani pet, šest asistentov. Gre za nogo človeškega bitja! Človeka gane ves ta aparat človeške družbe: Od mestne ambulance in prevoza v bolnico, od sočutja pasantov, ki obžalujejo revčeka, pa do globoke moralne vneme asistentov in kirurgov. Po težkih operacijah in večtedenskem zdravljenju zapusti težak bolnico. Ker je brez sredstev, plača izdatke mestna občina, država, družba.

Vse to predstavlja najmanj par sto kvintalov resničnega sočutja, človekoljubja, zdravniške vestnosti, požrtvovanja. Dobro je človeško srce...

II. Malenkostna idila na deželi. Fant, najbrž še mladoleten fant, se zagleda v svežo, zrelo dekle. Fant in dekle se najdeta, se vzljubita. Sleda meseci majskega raja. Klub moderni tehniki ali pa tudi iz nevednosti se dogodi nesreča. Dekle se začuti v drugem stanu. Ob ne moreta v zakon ali pa ga tudi zaenkrat odklanjata. Pred dekletom se radi tega razgne vsa gnjiloba človeške družbe, tiste v mestu, kakor na deželi: Proti svoji volji mora roditi dete, za kar še nima dovolj predpogojev morda tudi volje, ljubezni ali poguma. Iz bojazni pred porodom in pred hinavsko obsodbo vaške družbe, vije ubogica svoje roke in išče leka proti preteči nesreči. Fant si ne zna pomagati. Nima sredstev za razkošni sanatorij. Ne more do primernih sredstev za razkošni sanatorij. Ne more do primernih receptov ali indikacij. V svoji nevednosti, za katero odgovarja družba, se zateče k nevarnim zeliščem in sili nesrečno dekle, da se zastrupi. V par dneh je vse pri kraju. Ubožica umre radi odprave telesnega ploda. Stvar se zaokro-

ži z orožniki, ki primejo fanta in ga izročijo roki pravice...

Pog

—I na Snežniku proslave Italijani 12. septembra t. l. šestletnico D' Annunzijevega pchoda iz Ronkov na Reko z otvoritvijo koče, ki bo nosila ime po D' Annunziju. Svečanosti bosta prisostvovala baje celo italijanski prestolonaslednik in Mussolini. Vsaj take vesti se raznašajo po Reki.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.